

Діло

виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шадн. 143.322
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 3-00 зол.
Чвертьрічно 15-00 „
Піврічно 30-00 „
Річно 60-00 „

ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар,
Франції, Італії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 зол., Німеччині 750 зол.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехослова-
ччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бос-
гарії 750 зол., Австрії 750 зол.,
Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редації: 29-41.
Друкарні: 29-26.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА

25 сот.

Одною лавою до перепису.

(Заклик Українського Комітету для справ конскрипції.)

Українці! Дня 9. грудня відбудеться у ці-
лій польській державі новий перепис населення.
Що 10 літ відбуваються такі переписи. При пе-
реписі будуть списувати не лише число душ на-
селення, але й якої хто віри, та яку національну
мову визнає своєю рідною мовою. На підставі,
скільки перепис покаже осіб кожної народності,
мають вимірювати і права національностей, особ-
ливо від того залежить, які повинні бути школи
по громадах (українські чи польські і т. д.). Та-
кож вимір інших прав народностям, що замешку-
ють державу, залежить у великій мірі від числа
душ кожної національності.

Отже справа є важна і тому не диво, що про-
тивні нам вшехпольські партії вже мобілізують
свої сили. Роблять вони це ніби для оборони
польського характеру краю, хоч смішно й дума-
ти, щоби в польській державі могла діятися кри-
да польської народності. Вони це роблять з ін-
шою метою, про яку ми всі добре знаємо.

Українці! Перепис має показати, скільки
нас є на рідній землі. Він повинен засвідчити,
що всі ми, чи живемо в горах Карпатах чи на
Поділлі, і взагалі в Галичині чи на Волині, Хол-
мщині й Поліссі — що ми є і на віки хочемо бути
самими собою — то є одним українським наро-
дом, одних батьків дітьми, частиною великого у-
країнського племені, що має за собою тисяче-
літню історію і культуру!

Століття над нами пролітали, різно з нами
бувало, були ми при владі і славі, були і в пони-
женні — але не зважаючи на всі невдачі укра-
їнський парід не затратив своєї душі, не згубив
пам'яті своїх предків, не перестав бути собою!
Він і нині живе повним почуттям своєї душової
єдності! Він і перед світом засвідчує ту свою во-
лю до життя!

Це ми зробимо й тепер, беручи масову участь
у переписі та записуючи себе не інакше, як ті, що
із матірня мовою є українська.

Бо хто рідної, матірньої мови відрікається,
той своєї матери цурається!

Нехай не пропаде ні одна українська душа
при тім переписі!

У цій справі не може бути між нами ніяких
ріжниць. Чи хто з Галичини, чи з Волині, гуцул
чи лемко, селянин чи міщанин або потомок ко-
зацької т. зв. загонної шляхти, господар чи
слуга, робітник фізичний чи умовний — всі за-
писуємо себе за українці!

Чі хто православної чи римо-католицької
віри, коли він з нашого роду, то нехай подає у-
країнську мову за свою матірню і розмовну!

Коли хто з подругів, чоловік або жінка, є
польської народності, то не не значить, що і вся
решта родини поляки. Кожний нехай стереже
свої національності.

Вимагайте двомовних списових аркушів з
українським текстом (письмом); вам їх обяза-
ні дати згідно з законом; по можливості самі ви-
повнюйте аркуші і не підписуйте аркушів, не
переконавшись, що ваша народність правдиво
записана. Зокрема нехай цього пильнують сауги
і двірські робітники.

Не відтягайтеся від спису! Не слухайте, коли
вам хтось каже, що нам не варто звати себе
українцями, бо це неправда.

Закон каже, що перепис (конскрипція) має
бути правдивий. Тому про всі помилки надужит-
тя треба негайно доносити своїм послам та своїм
сусільним організаціям!

Пам'ятаймо, що в день перепису на нас бу-
дуть звернені очі й чужинців! Покажимо, що змі-
ємо постояти за своє національне ім'я і за свою
людську гідність!

ЗА КОМІТЕТ:

Ред. Іван Квасниця, д-р Карло Коберський, проф.
Володимир Кузьмович, радн. О. Салак, пос. Сер-
гій Хруцький, ред. Володимир Целевич.

Найdaleше до 25. грудня ц. р.

мусите викупити свою будинкову полісу
на 1932 р. у приналежній агенції

Т-ві Взаємних Обезпечень „Дністер”

у Львові, вул. Руська ч. 20.

тельської семінарії Українського Педагогічного
Т-ва у Львові, а від 1910 візитором усіх при-
ватних шкіл „Рідної Школи“. Працював у „Рід-
ній Школі“ від тоді по останні свої дні, при чому
помер на становищі референта середніх шкіл
„Рідної Школи“. Для „Рідної Школи“ присвя-
тив Покійний львівську частину праці, особливо в
другій половині свого трудової життя. Був
він один рік головою Головної Управи „Рідної
Школи“, деякий час був урядовим заступни-
ком голови цього Т-ва, а крім того довгі роки був
незвичайно активним членом Головної Управи
„Рідної Школи“.

Попри свою громадську й педагогічну праці
займався Покійний наукою. За своєї наукової праці
став дійсним членом Наукового Т-ва ім. Шев-
ченка у Львові. Важливі наукові праці Покі-
янина такі: 1) „Складня приписки у польсько-
галицькій літописі“ (1906); 2) „Життя і значін-
ня Олександра Потебні“ (1901); 3) „Граматика
Мелетія Смотрицького“ (1908); 4) „Діалекти у
церковній і українській мові“. Крім цього опу-
бликував цілу низку праць з Записках Наукового
Т-ва ім. Шевченка, принагідні статті чи то з на-
укової, чи з педагогічної діяльності містять у „Прав-
ді“, „Зорі“, „Літературно-науковому Віснику“,
„Учителю“ й „Нашій Школі“. Дуже часто дру-
кував свої статті на педагогічні й загально-громад-
ські теми і на сторінках нашого щоденника.
Будучи практичним і талановитим педагогом,
Покійний відчував сильно недостачу добрих
шкільних підручників по наших гімназіях. І то-
му, щоби засилити цю прогалину наших недо-
стач, випускав для наших середніх шкіл п'ять
(5) підручників для науки класичної філології
разом з латинсько-українськими і грецько-
українськими словниками. Зокрема для потреб
наших учительських семінарій написав: 1) Істо-
рію педагогії й 2) Підручник до науки педаго-
гіки. Навінець необхідно зазначити, що Покі-
яний викладав у приватному тайному універси-
теті кілька літ класичну філологію.

Вже з вище поданих кількох відриваних за-
писок про громадську, педагогічну й наукову ді-
яльність Покійника наглядно бачимо, що зі
смертю пок. д-ра Остапа Макарушка наше гро-
мадянство втратило одного з найвидатніших і
чоловічих діячів передовсім на культурно-педаго-
гічному полі. Покійний був все життяю скром-
ним, але не вимагаючим у приватному житті, але
зате висував великі вимоги до себе й інших у
громадському житті під ослямом праці. Праці
була для Покійного тим елементом, який його

Д-р Остап Макарушка.

Львів, 23. листопада 1931.

Ріко який рік приносить нашому національ-
ному організмові стільки болючих втрат у лавах
передових українських громадян-патріотів, як
цей (1931). Не встигли ми свого часу ще освоїтись
зі сумним фактом смерті такого видатного гро-
мадянина і передового діяча як пок. д-р Іван Ку-
ровець, а вже заскочила нас вістка про перелаз-
ний кінець такого рухливого і надійного гро-
мадянина як пок. д-р. Броніслав Янів. А заки
ми зуміли погодитись із втратою їх обох, громом
торазило все наше громадянство страшна вістка
про несподівану смерть невіджалованої пам'яті
голови „Просвіти“ пок. посла Михайла Галушчи-
ського. Скоро по тім прийшов кінець для відомо-
го діяльного на львівському громадському грун-
ті пок. радн. Карла Бандрицького. Але й цим не
закінчилась ланцюг наших втрат, але й цим не
вечерпалась хвиля народнього смутку. Бо ось
пелаво потрясла нашу суспільність чергова
сумна вістка про смерть одного з найвидатніших
сина Галицької Землі, б. редактора нашого щод-
енника, вченого і філософа пок. д-ра Володи-
мира Охримовича. Кілька днів іншій ділились
ми з нашим громадянством черговою жалібною
вісткою про смерть видатного нашого педагога й
архейного громадянина пок. Броніслава Ста-
рського. А в суботу до цієї поважної, занатдо
аж довгої низки втрат, поновила ще одна, а са-

ме: смерть одного з найбільше заслужених діячів
на рідношкільному фронті, одного з найвидатні-
ших наших педагогів, одного з найразовіших
наших громадян пок. д-ра Остапа Макарушка.
Ця нова жертва, яку саме нині проводимо на ві-
чний спочинок, замкає досі жалібною карту на-
ших щогорічних втрат. Втрати це великі, невід-
жаловані, неастиунні і саме тому тим болючіші.

Пок. д-р Остап Макарушка, що помер в су-
боту (24. л. м.) у вечірніх годинах, уродився 9
серпня 1867 р. в місті Яворові, де й починив по-
середню освіту набув у львівській українській гімназії, яку скінчив у 1889 р.
Філософічні студії відбув у Львові в 1894 р., а
вже в 1895 р. став учителем української акаде-
мічної гімназії у Львові. Пізніше учителював в
укр. гімназії в Коломиї. В 1905 р. вернувся знов до
Львова на посаду учителя акад. гімназії. Від то-
ді проживав у Львові аж до кінця життя. Упр-
ді проживав у Львові спеціальні студії у віден-
ському університеті, де слухав викладів відомих
професорів-славистів Ягіча, Гречка і Вонарака.
а потім у берлінському університеті проф. Брік-
нера. В тому часі написав свою докторську дис-
сертацію п. н. „Граматика Мелетія Смотрицько-
го“, за яку отримав наукову ступінь доктора фі-
лософії на червоногородському університеті в 1910 р.
Від 1910 р. був управителем жіночої учи-

Wyciąg z protokołu wspólnego z dnia 20 listopada
1931 r. Sądu okręgowego Wydział VI karny we Lwowie
w sprawie konfliktu Nr. 253 z czasopiśma „Dilo“ z daty
Lwów dnia 15. listopada 1931 r. do Sygn. VI. 1. Pr. 582/31
na posiedzeniu z dnia 20. listopada 1931 r. po
wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we
Lwowie z dnia 15. listopada 1931 r. zawierającego
daty Lwów dnia 15. listopada 1931 r. w sprawie konfliktu
z artykułu pt. „Antysemita i wybrzyk“ w ujęciu od słów
i ci) podywuhidni“ do słów „rozbytoji hołowu“ znanio-
na występek z § 308 uk. zarządzić zniesienie
całego nakładu i wydać w myśli § 493 pk. zakaz
dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego.
Zarazem wydać się odpowiedzialnemu redaktorowi tego
czasopiśma nakaz, by ośroczanie niniejsze umieścić bez-
płatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej
stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą
następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17.
grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 Dzpp. t. i. zasa-
dzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uszad-
nienie: Ogłoszenie drukiem wymienionego wyżej artykułu
nie na celu rozpowszechniania treści fałszywych nie-
niepokojących publiczne bezpieczeństwo. Według § 5 487
489, 493 pk. oraz § 36 i 37 ust. pras. jest zatem po-
wyzsze postanowienie uzasadnione.

Protokulant:
H. Rosenwieser wr.
Przewodniczący:
I. Antoniewicz wr.
Zgodność: Lipanowicz
starszy sekretarz.

опановував, який додавав йому сил і в якому він лочував себе найкраще. Незвичайно чесний і со- лідний у громадському житті і зразково совісний у своїй фаховій, професійній діяльності. Покій- ний був також зразковим батьком родини. Всім дітям дав якнайкраще патріотичне виховання (найстаршим сином Покійника є д-р Любомир Макарушка, теперішній посол і головний секре- тар УНДО) та дав їм усі завдатки на те, щоб

вони стали як і їх Покійний Батько зразковими українськими громадянами-патріотами.

Разом з усім нашим громадянством пропаш- мо й ми цього видатного громадянина в його ос- татній доповіді, схилиючи голову перед його тіня- ми та перед величезною працездатністю за жит- тя, працездатністю гідною до наслідування для всіх наших поколінь. В. Й. П.

—с—

Загальний перепис населення.

Інструкція для переписних комісарів.

II. ПРАЦІ ПЕРЕД ПЕРЕПИСОМ.

§ 8. Відбір переписних друків і інших мате- ріалів. Найпізніше до 5. грудня 1931 р. перепис- ний комісар отримує від старшого чи головни- го комісара або безпосередньо від переписної влади:

- 1) список домів, в яких має перевести пере- пис і прізвиш переписних комісарів, що мають переводити перепис в його суспільстві;
- 2) переписні аркуші, а саме зразки А, Б, Ц, Д, Е;
- 3) один примірник цієї інструкції;
- 4) один примірник інструкційного перепис- ного аркуша;
- 5) одну течку для опакування переписних матеріалів його округи;
- 6) урядову легітимацію.

Якщо скількість переписних аркушів з не- достаточною, переписний комісар завчасу до- дбає про їх доповнення, звертаючися з цим до старшого чи головного комісара чи впрост до переписної влади.

§ 9. Познайомлення з переписними аркуша- ми. Незайно по своїм іменуванню переписний комісар познайомиться зі змістом переписних аркушів і інструкцій, а коли має якісь сумніви, зажадає вияснень від старшого чи головного комісара або від переписної влади.

Переписний комісар має теж обов'язок взя- ти участь в інструкційному курсі, який уладжує переписна влада.

§ 10. Контроль місцевостей і нерухомостей. Переписний комісар має познайомитися з гра- ницями своєї переписної округи, з положенням всіх нерухомостей своєї округи, а колиб у спис- ку домів заходили помилки або пропуски, має поробити поправки есентуально в порозумінні з переписною владою.

§ 11. Приготування переписних аркушів до перепису. Щоби собі улеснити працю підчас

перепису, переписний комісар приготує собі переписні аркуші в той спосіб, що перед пере- писом виписе в них орієнтаційні дані прим. на формулярі А: число переписної округи, назву повіту, назву оселі, характер оселі, назву вули- ці, число дому і т. п.

III. ПЕРЕВЕДЕННЯ ПЕРЕПISУ.

§ 12. Час переведення перепису. Переписна праця починається 9. грудня в год. 8. рано і має бути покінчена найпізніше дня 13. грудня. В ви- падку, коли населення само виповнює переписні аркуші зразок А) переписна праця починається 2 дні наперед перед речинцем перепису, себто 7. грудня 1931 р.

§ 13. Спосіб переведення перепису. Перепис треба переводити в той спосіб, що переписні комісари мають право обходити свою переписну округу від нерухомості до нерухомості, від бу- динку до будинку і від помешкання до помеш- кання.

Переписним комісарам не вільно скликувати голов господарств в одно місце (прим. до гро- мадської канцелярії, шинку чи деінде) і там ви- повнювати аркуші. Не вільно йому також в до- мах, в яких є кілька помешкань, спиратися при виповнюванні переписних аркушів А) виключно на інформації, одержаних від власника або у- правителя дому (див. § 20).

Входячи до помешкання переписний комі- сар має показати легітимацію. Переписний ко- місар має тямити, що переписові підлягають не лише мешкальні будинки, але й незамешкалі бу- динки і помешкання, як шопи, склади, фабрики, школи, уряди, шпитали, в'язниці і т. п., коли в них мешкає хоч одна особа. Треба також спису- вати мандрівні вози, коли вони дня 9. грудня знаходяться у переписній окрузі, а також тимча- сові помешкання як шатра, землянки, земешкалі залізничні вози і т. п.

Таким чином апарат діставав шораздо біль- шу свободу на терені акції; взаємне відношення камери й актора ставало ріжноманітним, як ріж- номанітні можуть бути їх позиції супроти себе. Як наслідок цього появилася т. зв. знимка суб- ективна та останній здобуток німого кіна — ру- хома камера.

Перед Гріфітом сочка була постороннім свідком акції. П. тайним шпигуном; першопла- нівка вчинила анимальний апарат теж учасни- ком подій, конактором, — а знимка субективна привнесла його навіть ототожнитися із справжнім актором, глядіти на світ його очима. Коротко — влізти в його шкуру.

Ось два класичні приклади на субективну знимку:

Мати глядіть зі зворушенням на сина... В очах стають їй сльози... Друга знимка: син цілує П. в руку — замазана, неясна. Не тому, що опе- ратор лихो зняв: так невиразно мати бачить си- на крізь сльози...

Поїзд можна двояко зафільмувати: на обек- тивній знимці побачимо, як довга, залізна га- дюка біжить по рейках. При субективній стане- мо з апаратом у вікні вагону, щоби зафіксувати на плівці дикий танок загонів, судорожні скоки телеграфічних стовпів, "страх землі", яка дико "атікає" зпід коліс...

Сучасне кіно радо аживає субективних зни- мок, наскільки вони рухові, повні гону (пр. у сцені з поїздом); в інших випадках поступає дуже обережно, бо глядач не завжди розуміє П. сенс: на одну нароком замазану картину в фільмі "IV. заповідь" (знимка крізь сльози) львівські глядачі в кінці свистали, гадаючи, що в проєк- ційній кабіні "щось" зіпсувалося.

Галюцинації й візії незвичайно добре вихо- дять у таких субективних знимках.

Накінцею залишається питання, чи субек- тивна знимка протиставляється принципів кінематографічного документального реалізму. Так могло би видаватися на перший погляд, однак хибно: танок кам'яниць та ліхтарень, який при- виджується північчю є теж дійсністю, таким-же фізіологічно-психологічним фактом, яким у царині зовнішніх, матеріальних явищ є пр. спад Ньютоного яблука. І в цьому випадку кіно ка-

коли комісар у своїй окрузі зустріне без- домні особи, має виповнити і для них перепис- ний аркуш.

§ 14. Як виповнюється переписні аркуші. Всі дані вписується на аркушах виразно і чітко. Поправки слід робити в той спосіб, що- би первісні вписи були видні, але так, щоб не було сумніву, які вписи є правдиві. Тому не треба поправляти цифр і слів, але перечеркнути їх і правдиві дані написати над перечеркнутими побіч них, або під ними. Вільно робити скорочення, але тільки такі, які не можуть викликати ніяких непорозумінь.

(Докінчення буде)

Бої за Цзіцзікар.

Лист з Манджурії.

(Оригінальна кореспонденція "Діла" з терен японсько-китайського конфлікту.)

Всупереч усім запереченням — більшість тям- помагають китайцям! — Битва над рікою Ян- ною. — У воріт Цзіцзікару. — Приїзд чужин- ских кореспондентів. — Організований бан- дитизм, грабуники і шантаж. — Японські про- ганда серед москалів.

Цей лист писаний ще зяки японці тільки важливі манджурський залізничний вузол, мст Цзіцзікар. Всеж, інформаційні дані в цьому листі дуже цікаві для пізнання загального образу за- леко-східних подій, які сьогодні звертають на себе увагу цілого світа. — Прим. Ред.

Харбін, 10. листопада 1931

Боротьба довкола міста Цзіцзікару для пер- сильніше, при чому недавні звістки про учас- радянців у цих подіях наводять повне поти- рдження.

Коли китайський генерал Маа приїзав до Цзіцзікару, разом з ним — тільки іншою дорогою — прибули дві баржі з військами-радянцями, а тро- згодом східно-китайською залізницею почали на- ходити поза ст. Манджурію потяги з різном- воєнним приладдям з Радянщини. Сам ген. Ма в розмовах з чільними китайцями а також з пре- ставниками преси не скривав, що Радянська Союз дає йому допомогу. Крім воєнних приладів в тому числі рушниць, кулеметів, патронів і т. п., гармат і т. п., почали туди найждати і ра- дяські артилерійські та саперні ескадрони. Одночасно адміністрація китайсько-східної за- лізниці дала розпорядження своїм агентам аж- вати всіх заходів для допомоги генералові Ма.

же правду — не свою, лишень ту, яка є дійс- стю для актора; постулят реалізму лишається й надалі ненарушеним: кіновий субективізм — це реалізм піднесений до квадрату.

Слід би ще зазначити, що перед субек- тивною знимкою протиставляються величезні пе- спективи в майбутнє; з цього океану вісвітних можливостей кіно будучності буде черпати ко- лись цілою пригорщею.

Субективна знимка вимагає часто різні- смілих усталень апарату, тому й всякі еволюції камери (пр. згадана ріжноманітність позиції сочки й предмету супроти себе) тісно зв'язані з нею.

Передвоєнне кіно не знаючи першопла- ни залюбки аживало далекими знимками, що об- мали великі простори, пр. площі з багато тисч- ною юрбою, широкі вулиці тощо; при пласері- пераз треба було зафільмувати навіть більшу е- стину краєвиду, а такі широкі картини не мо- гишувалися на невеличкому кадрі кіноплівки. Зараджуючи лихові техніки придумали для е- мері спеціальний прилад (т. зв. Panoram- tivkopf), на якому можна було при знімку аж- кручувати нею на всі боки, головою в право й ліво (рух на доземній осі) і догори та вниз (на- хил на поземній осі). Так повстали т. зв. панор- амні знимки, які "дефілюють" перед глядачем на екрані: пересуваються вздовж або впоперек по полотну. Апарат, що їх фіксує, стоїть нерухомо в одній точці й лише сочкою, мов людина оком, повертає на боки; тому-то такий рух із- мери зватимемо пунктальним (точковим).

Коли розвіялася воєнна хуртовина, що завдяки Гріфітовій реформі скорою холодо ру- шило вперед. Хоч як воно любило рух, що бу- ло його справжньою стихією, мусіло зтихоми- рити розгнущаного актора, учня згаданої італійської школи: першопланівка домага- від нього спокійної гри. Однак небажком фільм задушила за рухом, а не маючи іншого, стал- дбайливо плекати свій "анутрішній", який по- гає на калейдоскопному темпі картини: і так- чином досконалася монтаж.

(Докінчення буде)

Шийте наш часопис!

ФЕЙЛЕТОН "ДІЛА" З 25. ЛИСТОПАДУ 1931.

Е. КРАН.

б)

Шляхами мистецької еволюції кіна.
Камера і актор. — Субективна знимка. — Вір- ність реалізму.

Поруч згаданих технічно-мист. досягнень, кіно досконалося теж у другому напрямі: а саме зайнялося проблемою взаємного відно- шення камери й актора (актором для кіна є все, навіть мертві предмети), обективну й обекту. І тут першою спонукую стали великі наслідки Гріфітової "революції", а доволішня практика довершила решти.

Як знаємо, першопланівка загнала боязку сочку там, де було "гарячо": на поле акції, в са- му Г. струю. У такому близькому співжитті ка- мера освоїлася з предметом з предмет перестав лякатися апарату — і оба стали супроти себе приборати свободну, невазану поставу. Коли дав- ніше апарат завжди стояв "на позір" на стативі із сочкою, виміреною штивно перед собою, то те- пер фільмує, як захоче: просто, на скіс зизом, зазирає око догори (під елевацийним кутом) або глядіть стативові "під ноги" (знимка під депресійним кутом). Так повстали ефектні пер- спективні скороти (пр. знимка англійського офіцера в Пудожінівській "Бурі над Азією"), а, викривляють простір, мов погнуте зеркало (першопланівка деформувала тільки пласку). Знімаючи пр. поїзд оператори закопувалися з апаратом під рейки, щоби добути звітлія "іка- ву знимку, як паротяг колесами віддає гляда- чам на голови. Так само актори оберталися сво- бідно плечима до сочки, переходили поплід са- ним П. "носом", не зважаючи на те, що "акри- вать вид кіновій публіці. Кіно перестало на зразок театру розмішувати предмети "енш- більш в одній площі; появилася т. зв. знимки двопланові, які є рівночасно першопланівкою і далекою знимкою: пераз бачимо на екрані ву- лицю з крамничими оподаж, коли негайно на першому плані пробігає величезна сільвета аля, заслонюючи собою на хвилину цілий краєвид.

Городський Староста
з з (Підпис нечиткий).

Оголошення, оповістки, місцеві як і з провінції оголошуватимемо тільки за попередньою присилкою належитості. Незаплачені заздалегдь оголошення не будуть поміщені.

Хотів би і боїться.

ВІДЕНЬ, 23. XI. ПАТ. Повідомляють із То-кіо, що загалом робота б. китайського цісаря урядово вислана. Б. цісар Пуї нахилився під японською охороною в Мукдені і мав заявити, що прийняв би цісарську корону тільки тоді, якби Японія загарантувала йому особисту безпеку та постаралася, щоб інші держави його визнавали.

Вартість візиту Грандія.

НЬЮ-ЙОРК, 23. XI. ПАТ. Щоденник „Нью-Йорк Івнінг Пост“ пише: Гранді, подібно як Лявалл, прийхав і відіхав а про вислід його візиту ще менше знаємо, ніж про вислід візиту Лявалла. Спільний урядовий комунікат нічого не говорить, що арештом зовсім голиться з відомим упередженням державного секретаря Стімсона до інформування публіки. Цей зайвий секрет ще більше зменшує довіря загалу до тих розмов державних мужів. Наш кореспондент у Вашингтоні, пише щоденник, висловив одинокий правдоподібний здогад щодо вислуду тих розмов, а саме, що Гранді дістав від Зелених Держав обіцянку, що будуть підтримувати акцію Італії, яка має на меті намовити Францію до прийняття пакту про зменшення зброєв. Маємо надію, що Італія стане по нашої стороні в справі розабробня і в справі золотого підкладу. Якщо дійсно так буде, то вже можна сказати, що візита Грандія не була без вартости.

Найнесправедливіший кордон.

ВІДЕНЬ, 23. XI. ПАТ. Союз Андрія Гофера вислав сенаторові Борагові у Вашингтоні таку депешу: Просимо Вас при стрічі з італійським міністром закордонних справ Грандієм не забувати про найнесправедливіший кордон в Європі, витичений в Тиролі та про гноблення тирольського населення.

ВІДЕНЬ, 23. XI. ПАТ. В неділю відбулася нарада провідників гаймверів. Князь Штаремберг заявив, що гаймвера хоче здобути владу в Австрії і не зжахнеться на випадок потреби перед революцією. Був час, що гаймвера могла сама визначити речинець, коли возьме аладу, однак тепер провідники гаймверів мусять озброїтися в терпеливість і холодну кров та чекати довший час, аж прийде слушний мент до діла. Описля промовець полемізував з національними соціалістами. Гаймвера стоїть на становищі, що треба мершій створити на території Австрії державу, яка була би опорою німецькості. Зате національні соціалісти є тої думки, що Австрія повинна жалти, аж в Німеччині дійде до влади національний рух. З тим ми не годимося. Власними силами заведемо в Австрії порядок.

Англія охоронюється митом.

ЛЬОНДОН, 23. XI. ПАТ. Оголошений розпорядок, що підносить з днем 25. ц. м. на 50 проц. охоронне мито на такі товари, імпортовані до Англії: порцеляну, санітарні річи, ножівничі вироби, машини до писання, льняні вироби, мужеські і хлопячі плащі та одяги, рукавички, папір до пакування, гумові вироби, туалетні, верфумерійні та косметичні товари і т. п.

СТАНЧІ ВІСТІ

ОКОНЕЧНИЙ ВИСЛІД ВИБОРІВ В ОКР. ПЕРЕМИШЛЬ.

ПЕРЕМИШЛЬ, 23. XI. ПАТ. Неофіційний обрахунок вислуду виборів в окр. 48. Перемишль. Скількість обводів 400. Управнених до голосування 269.717. Відданих голосів 208.678. Уневажених обводовими комісіями 692. Поодинокі листи одержали:

- Ч. 11: голосів 39.088 (1 мандат).
- Ч. 1. гол. 95.170 (4 мандати).
- Ч. 4. гол. 14.656 (без мандату).
- Ч. 5. гол. 3 (без мандату).
- Ч. 7. гол. 46.172 (1 мандат).
- Ч. 14. гол. 5.447 (без манд.).

САМОГУБСТВО ВЧИТЕЛЬКИ.

У Львові в „Народній Гостинниці“ втроїлася стріліною гімн. учителька Кохівна, замужна за сном Зайфером. Причини невідомі.

Австро - чехословацько - мадярська унія.

ВІДЕНЬ, 23. XI. ПАТ. „Дер Морген“ повідомляє, що б. малярський державний секретар Гантош видає план митної унії між Австрією, Мадярщиною і Чехословащиною. Цей план є предметом неофіційних переговорів. Австрійський уряд не заявляє настанови в цій справі.

Вірні тирольці.

ВІДЕНЬ, 23. XI. ПАТ. „Нас Фр. Прессе“ повідомляє з Інсбруку: В Тиролі замітна жива агітація за призначенням Оттонові Габсбургів почесного громадянства в різних тирольських громадах. Загугати, що 50 тирольських громад за явилось за тим, щоб Оттонові призначити громадянство. Ціла акція є підготуванням до уневажнення закона про Габсбургів і поселення бувшої цісарської родини в Тиролі.

Похоронне Заведення

вул. Собієського ч. 9.

передше Юліана Курковського пов домляє П. Т. Публичку, що своє підприємство веде факто на далі під фірмою:

„Е Л І З І У М“

З приводу зменшення адміністративних коштів, улаштує похорони по можливо найнижчих цінах та на логічних умовах. — Телефон 89-40, мешкання 92-99.

Анальфабетичні елюкубрації ксьондза-пол тика Панаса.

(25-ий день берестейського процесу.)

У понеділок зізнавав як перший ректор краківського університету Мархлевський (Пяст). Оборонець питається свідка, чи він належав до нач. ради партії. Свідок каже, що ні. Вітос кидає головою, що свідок належав, св. розкладає руки, що нічого про те не знає. Твердить, що „Пястові“ були чужі революційні тенденції. Св. пригадує появу старшин у польському соймі. Замолоду був свідок в Англії, де парламентаризм стоїть дуже високо. Не дивота, що свідка вразили такі речі. Потім ішли факти, як несли мусіло мати якусь інтенцію.

Св. о. Панас (Пяст) каже, що до „Пяста“ належить від дитини, бо бачив діяльність о. Стояловського та брав у ній участь. Уродинив в селянській сім'ї. Селяни були тоді австрійські, бо вірили, що Австрії завдячують скасування панщини. Шойно „Пястові“ завдячують поляки це, що селяни стали „простувати хрест“. Травнева революція почалася під кличем „Геть з Вітосом!“, тому це мусіло зразити селян. Селяни не хочуть ніякої революції, хотіли лише боронитися перед перманентною революцією, яку проповідував потравневий табір. Функціонарі ББ, що є держ. службовцями, поводитися так, начеб у Польщі не було законів. У 1928 р. самбірський староста підчас виборів увільнив злодія, який потім розбивав віча. Люди осуджували це, та цей злодій був під охороною влади. В Грудзьонді на вчу санаційна бійка кинула на свідка гранату, що витискала слюзи. Поліція бачила це, та не арештувала нікого. На краківській конгресі не виходили поза рямці закону.

Обор. Урбанович переходить до питань, які мають выяснити, чи є якийсь зв'язок між Центролівом і саботажною акцією українців. Питається свідка чи знає відносини в Сх. Галичині, бо св. був там довший час.

Св. відповідає, що знає ті відносини дуже добре. Читає українські часописи, мав багато товаришів-українців у школі, які нині є по другому боці. Відносини між українцями та поляками стали загострюватися в 1926 р. Ще в 1927 р., коли св. був головою „Пяста“ на Сх. Галичині, багато п'ястівців рекрутувалося споміж українців. Поза „Пястом“ належали вони до двох українських радикальних таборів: більш поміркованого. На зборах „Пяста“ бувала майже половина українців. Була думка, що прийде до згоди між поляками й українцями. Серед українських селян була тоді неохота до інтелігенції, яка після невдачного повстання в 1918 р. втратила зовсім вплив серед народу. (Побожне бажання кс. Панаса. — про вислід усіх пізніших виборів він забув. — Прим. Ред.). Св. знає добре настрої, бо свою родину вислав до Сх. Галичини. Ті відносини змінилися, як прийшов воєвода Квасневський та Борковський. Умова, заключена між українськими політиками Бараном і Бачинським змінила дотеперішні добрі відносини між селянами (?). Нісенітна думка! — Поим. Ред.). Умови, заклю-

ченої між українцями й тими держ. мужами, ніколи не оголосили, однак про її існування доказує факт, що підчас виборів розлілювали афіші, які взивали голосувати на листу з національностей: санації, жидів і українців. Українці дістали багато грошей від німців і СРСР. Це речі загально відомі зі справи Луцького. В Бучачині за один місяць повстало аж 60 українських кооператив. Це само вистарчить за себе. Діяльність Центроліву не могла погано вплинути на українську акцію, саботажі появилися тому, що польська суспільність обезсилена.

У травні 1926 р. до краю вернулося багато українських діячів із ЧСР, старшини УСС і т. д. Деякі з них дістали навіть держ. становища, а поляків попереносили на захід. Тоді то появилися обіжники львівської шк. кураторії, яким заборонено вчителям належати до ТШЛ, збирати складки на це т-во, а п. Яворська сказала тоді, що збирання складок на ТШЛ це провокація українців.

Вкінці на запит оборони як селяни розуміють диктатуру в Польщі свідок каже, що колиб польського мужика спитав про це, то він відповів би, що в Польщі править Пілсудський-де військовому. На запит, як у легіонах називали Костека-Бернацького, відповідає: „Вешателем“.

Сен. Гломбінський заявляє, що ніякого зв'язку акції Центроліву зі саботажом нема та що українське питання ще й перед війною було дразливе. Св. згадує великий рілний страйк із 1902 р., коли то, мовляв, страйкуючі напали на польських колоністів і грабили їх майно. Причиною загострення відносин було те, що розбито народову організацію, до якої належали люди з усіх таборів. Св. як голова Стр. Нар не може скликати гол. управи, бо люди бояться приїздити. Закидає урядові недостачу консеквентної напрямної, а тимчасом українці мають піддержку з Берліна.

Обор.: Чи діяльність уряду вплинула на загострення відносин. Св.: Головно потравневих урядів, однак й передше польське населення не мало належної опіки та не було ніякої напрямної у відношенні до українців.

Б. президент Найв. Суду д-р Новодворський на питання оборони, чи він брав участь у засіданні Найв. Суду перед виборами 1928 р. для визначення генерального виб. комісара, каже, що на тім засіданні устійнили назвища 3 суддів, у цьому 2 із Найв. Суду та віцепрезидента Ап. Суду. Споміж них президент мав іменувати ген. виб. комісара. Однак не іменував, бо тодішній

президентства сказав, що Пілсудський бажає собі, щоби ген. виб. комісаром був віцепрезидент справедливости Цар. Коли Найв. Суд не згодився на це, свідок дістав листа від Пілсудського, в яким писав, що президент держави признав неможливим, щоби іменувати ген. виб. комісара споміж кандидатів Найв. Суду. Потім Пілсудський виїхав, а свідок дістав листа від прем. Бартеля, що коли Найв. Суд обстоюватиме своє становище, то цілі вибори можуть статися під знаком запиту. Найв. Суд ухвалив не змінити свого становища, всеж таки іменували Цара. Від 1926 р. появилися в уряді тенденції обмежувати незалежність суддів. Цар старався переконати през. Найв. Суду Могільницького, що держ. оцінка пресового декрету є справедлива. Місяць після того Могільницького перенесли в стан спочинку, зараз потім спенсиювали і свідка. Випадків, що уряд не принорозовався до прав і конституції було багато, м. й скликування та зачинювання сойм. сесії. Вкінці св. каже, що горожани все жили під грозою нового замаху, революції. Революція триває десь. Фактів не бракує.

Пос. Стан. Стронський каже, що конституції досі не змінено тому, бо потравневий уряд взагалі не знають, як її змінити. В уряд. таборі не вірять теж, щоби її можна змінити правним шляхом. Два роки опозиція на просьбу міністра закорд. справ не починала в соймі дискусії на тему політики між-ства закорд. справ. В історії парламентаризму всього світа це факт анімковий. Джерелом неспокою та непевності, які є від 1926 р., є те, що травневого перевертоту правно досі не полагоджено.

Св. згадує, що з кінцем травня 1926 р. появилася пояснення в справі узянення у Вільні ген. Розвадовського, Загурського, Язінського, Мальчевського. Суспільности казали вірити, що проти тих генералів ведеться слідство за злочини. Ті генерали були з през. Войцеховським у Бельведері. Коли ген. Мальчевський б. міністр військ. справ із іншими міністрами виїхав із Вільнова, уряд звернувся тоді до ген. Мальчевського, щоби вернувся до Вільнова, бо він не лише міністр, а й полковник. Тоді один полковник зав'яз ген. Мальчевського до складу дров і там його держали 10 днів. Отже кінчаться один правний стан, а починається невідомий. Вже те є затривожуюче, що Цар є референтом змін конституції.

НОВИНКИ

— Українська робітня футер Юліана Глушевського, Львів, вул. Коперника 16. II. пов. Тел. 54-46.

— „Distinction“ Косметичний Кабінет Львів, вул. Коперника ч. 42 а, II. п. Тел. 72-18. Виконує всі косметичні заходи (усуває морщини, вигладжує і відмолоджує цю, усуває плями, лопотки, веснянки, червоність шкіри etc.) чисто індивідуально. Уживає найновіших метод найбільшими косметичними засобами, під гарантією нешкідливими. Ціни дешеві, для ПТ, урядничок і студенток знижка. Години прийняття від 10—14 та від 15—19-го. 359 3—10

— Місяць Листопад — місяць книжки „Червоної Калини“. Всі видання „Червоної Калини“ в місяці листопаді можна дістати в 30% знижкою (крім календаря і видань з р. 1931). 763 ?

— Новина! Ковнірці „Victoria“ з полотна, імпрегновані, не треба прати ані прасувати, бруд змивається водою, носиться рік і більше; купити а переконаєтесь. Ціна зол. 4.—. До набуття тільки у ф-мі: Іван Бунда, Львів, Сикстуська 29, тел. 81-11. 8—10

— Чергова конфіскація „Діла“. Вчорашнє (264) число „Діла“ сконфісковано цензура за кілька рядків із нотатки „Перед конскрипцією“. Це 65-а з черги конфіскація нашого щоденника з 1931 р.

— Жиди занепокоїлися. Після відчиту генер. Булак-Балаховича в Рівному на тему „Буде війна чи не буде?“, — в місті витворився такий протидивський настрій, що місцевий рабінат звернувся до староства з проханням відповідних заходів. Староство заспокоїло жидівське населення.

— З краю хроніки. Михайла Уніята засудив наглий суд у Перемишлі за вбивство судженої на досмертну тюрму. — Підчас погоні постріляли поліція вломника Івана Рочконого біля Ярослав та зловили його. — Під замітом постачання вибухових матеріалів для УВО арештували Анто-на Варгаса біля Підволочиськ і відіслали його до тернопільської тюрми.

— 837 літ при одному столі. Недавно відбувся в Авініоні пир для місцевих ветеранів 1830 р. Кожного року відбувається цей пир від 1895 р., але тоді засіло до нього 459 людей, а 1931 р. лише 18. Загальний вік присутніх 18 учасників цього річного пир дає число 837 літ.

— 3 тайні фільмових виробництв. Американські фільмові виробництва користуються складними одягами і предметів із старинних і новітніх часів. Багато цих предметів викупили з крамниць, де залишили їх бідолахи в застав. „Фокс Пікчерс“ має у своїй складниці військову медаль, яку закупило виробництво перед накрутуванням фільму з світової війни. Військовий інвалід приніс до виробництва потрібну медаль, — здобув її на війні власною кров'ю, одержав за неї одного долара. Це вистарчило йому, щоб найняти кімнату в гостинниці та отруїтися в ній світільним газом.

— Небіщик не платить за... похорони. В одному румунському селі виліз небіщик з домовини в церкві кілька хвилин перед похоронами. Наякані люди розбіглися, а небіщик пішов до дому та ледви встиг перекопати сімо, що він живе. На другий день домагався від нього власник похоронного заведення заплати за похорони; справу вирішить суд на домагання ображеного власника, бо живий небіщик не лише не заплатив, але теж викинув його за двері.

— Терем моди в Нью Йорку. Один будівничий, горець колірних домів на Флориді, підписав угоду, в якій зобов'язався вибудувати в Нью Йорку колірний хмародер. Будинок носитиме назву „Терем моди“ і міститиме виставку одягів і краєвцькі робітні. Найнижчі поверхи хмародера будуть золоті й жовті, далші зелені, сині й сірі. Вежа хмародера матиме ясно-сині поверхи, синява краска дальших поверхів пройде всіма відтінками до 60-го поверху. 60-ий поверх буде виглядати мов золота корона. Різнобарвні вікна відвічатимуть за самоцвіти, а віконні рами за оксамити. На верш корони стоятиме кількадеся статуя „королеви моди“, химерної володарки сьогоднішнього жіночого світу.

— Канадський поліцей вдав більшовика. Старшина канадської кінної поліції Джон Ле-чард вдав 7 літ більшовика та брав участь у чарді комуністичних сходинах. Тепер він усе розкрив перед поліцією; комуністи дивуються, що 7 літ кружляв між ними провокатор, а вони довіряли йому мов „праведному“ комуністові.

— Татуовані обличчя жінок. Пудер і кредка до уст зникнуть назавжди з жіночих торбничок. У Лондоні жінки користуються вже доброді-вним нового винаходу. Винайшли спосіб при-тупити електричної голки татувати уста та

ВІДГУКИ ДНЯ.

Кольонізація Швейцарії.

Кажуть, що в Європі можливий натиск тільки на захід. Народи, яких доля загнала на беріг моря, заперлися ногами в побережжя і пруться в сторону суходолу. В свою чергу народи, яких хтось тисне від заходу, мусять і собі тиснути на схід, щоб їм західний сусід не „дусив“ грудної клітки.

Тому ми втратили Закопане, Ряшів і Люблін, а зискали Ростів, Катеринодар і Зелений Клин. Був, що правда, в нас натиск на захід, але тільки в „дродзе службовей“, або на сезонні роботи. Німецький „Драг нах Вестен“ був, але скінчився віддачею Альзасії та Лютарингії і вже здається не повториться.

З цього ясно, що як маємо шукати нової території, то тільки у східних сусідів, бо ці стоять до нас плечима, а весь захід лицем.

Такий є ніби закон, таке право і така загальна думка.

Але життя, як уже нераз, перечеркнуло недавно всі закони, правила і думки. Ніхто інший, тільки ми — червонорусичі, доказали світові, що нема правила без винятків, або що є винятки без правил.

Європа є свідком дивної кольонізації, не на схід, а на захід, не в якусь віддалу дику країну, а в найбільш культурний край — у Швейцарію. Роблять це не якісь могутні, державні нації, а сірі і білі галичани.

Кольонізація Швейцарії... Як не дивно це виглядає, а все таки факт остаточно фактом. Вона існує і є всі дані на те, що буде чимраз більше скріплюватися.

Причиною до цього був крах ненавмишних банків, упадок стійних валют і недовіра до гроша взагалі.

Відома загальна річ, що галичани найменше вірять собі і своїм. Маючи таке святе переконання від віків, складає свою кривавицю і не-

лиша в усяких красках. Ці заходи для утретвення краси проходять без болю. Оператор знечулює те місце тіла, що має бути закрашене, наколює наскрізок і впускає краску, яка не нититься та не стирається. Фабриканти пудру абанкрутують...

— По широкому світі. Представник париського „Журналю“ балакав у Фонтенебльо з б. еспанським королем Альфонсом XIII. Б. король заявив, що хоче назавжди залишитися звичайним громадянином. — У Штрассбургу святкували 13-і роковини приходу французької армії. — Американські залізничники не погоджуються на знижку заробітної плати. — У пристані Гліні найшла поліція важко раненого Адама Уруського. Ведуть слідство. — З копальні Бенті (Англія) добули досі 34 трупи, з ранених 5 утратило зір, 7-х близьких смерті. — У Піреї (Греція) викрили зложивання бурмистра на 34 мільдрах. — Скарбник шведського гуртка при університеті в Гельсінгфорсі програв 180 мільмарок. — Митарі в Байруті (Палестина) втопили в морі 800 кг. гашишу, відібраного від пацкарів. — Під замітом намаганого замаху на залізничну станцію стоять перед судом у Білгороді Велколич і Міколов. — На 5 міс. тюрми засудив суд у Дрезні редактора „Арбайтерштіме“ за низку підбурюючих статей. — На пруському поморі шириться тифозна зараза. — 21 штальгельмівців арештувала поліція за військові справи без відома влади. — 3000 пристаневих робітників страйкує в Дуйсбург-Рурорт. — До берегів Естонії прибілося човно з 24 особами, що намагалися виїхати на Радянщину. Естонія видала їх Фінляндії.

— Добре й дешево. Відомі Заведення Schicht-Lever S. A. ввели на ринок нове тоалетове мило „Schicht-Lever S. A.“. Є це великий успіх у ділянці виробу тоалетового мила. Низька ціна, добрий гатунок і чепурне опакування, це прикмети цього тоалетового мила. Великий кусень коштує тільки 65 сот.

— Грипу та простуду поборює скоро та успішно Тоголь. Після зажитих кількох таблеток у початковій стадії обяви недуги зникають негайно. Нешкідливо для серця, шлунка та інших органів. Більш як 6000 лікарів виставили своє признання для успішного впливу Тоголю. Отже випробуйте самі, але жадайте Тоголю тільки оригінальних таблеток Тоголь — завсіди тільки оригінальних таблеток Тоголь — нема ліпших над них! У всіх аптеках. Ціна зол. 2.—.

— Фірма Віттельс повідомляє. Футурні містові або спортивні верхи з найліпшого бельського матеріалу за ціну 175.— зол. студентські гранатові і попелат мушкетери за ціну зол. 75.—, студентські воєнні плаші за ціну 100.— зол. доставляє фірма Віттельс. Львів, Рутівського 7. 377 6—?

Тисяча інвалідів УГА жде на поміч суспільно-сти. Вишануйте їх! Заслуги в місяці листопада!

краватицю в чужі банки „на чорну годину“. Це мало ті добрі сторони, що раз, була певна лю-ката капіталу, а два, ніхто про це в краю не знав.

Але прийшли страшні валютні потрясення, захитався фунт, задрожав долар, почали зали-тис „Кредіти“, „Амстелі“ і „Данати“. Затрем-тіло серце в русичів і вони кинулись вибирати свої фунти доларів, чи хильограми фунтів. Ви-брали і розглянувшись по Європі, що робити.

У Франції?.. Може бути війна.

В Італії?.. Може бути переворот.

В Англії?.. Нема мови.

Вибір упав на Швейцарію. Але не до банку.

Ого! Не здуриш воробія пологою! Земелька (атавізм!), хатина (романтика!) — ось певні за-поруки на непевну майбутність.

І почалося.

Швейцарії ані не оглянувшись. Їм-жеж по школах викладали, що є натиск тільки на схід, то й нема чого боятися. А тут одна хата, друга віллія, третя каменниця. Одним словом кольоні-зація.

Кажуть люди, що Женева вже на половині українська, а за рік буде цілий кантон, тільки не дочув, чи Урі, чи Швіц.

І ще кажуть, що швейцарці, перестрашені силою натиску галицької кольонізації стали зовсім безраді і навіть не бороняться.

Але ж це не вірю. Хто знає швейцарців, той спритний і розумний нарід, тому тяжко по-вірити, що вони потратили голову. Мусять бути в тім якесь вираховання, якесь ціле.

Маю враження, що буде так: Українську тер-риторію виділять незалежного в особний резерват і будуть нашого брата показувати за гроші. Ми для них, здається, немише екзотичні, як індій-ни в своїх резерватах на преріях Північної Аме-рики.

В той спосіб швейцарці спрямують до себе туристичний рух світа і в десятеро відібють собі втрату невеличкої території.

Галактіон Чіпка.

3 театру.

ТЕАТР ІМ. ТОВБЛЕВИЧА (КООПЕРАТИВА У КРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР У ЛЬВОВІ): „МИЛА МА-ЗАЙЛО“, комедія на 4 дії М. Куліша.

Песа із сучасного радянського побуту на те-му преславної українізації. Що таке україніза-ція? Одні вважають, що одне із найбільших до-сягнень радянської влади, другі, що одна із най-більших її нещад. Радянський автор волів сам невисловлюватися в цій справі і тільки показує гумористичний бік мовного питання. Ось старий малорос Мазайло хоче зміняти своє мало ари-стократичне привізвиє саме тоді, коли його син, комсомолец, задурений до нестями в красі укра-їнської мови, москалі українізуються, а україн-ці русифікуються.

Песа має дещо із Гоголівського сарказму. Вона з двома вістрами, наче сама українізація: те, що одні зустрічають оплесками захоплення, другі погордою і глухом. У предках Мазайла, що вирізняють маревани перед його совістю одна по-люмина аудиторія може добачити величчя сиво-ли, а друга музейні манекени. Недурно що псу ставили на радянській сцені в успіхом так довго, аж ортодоксальні комуністи не відірвали в револю-ційнім воєнній контрреволюційних галів.

Комедія має справжній гумор. Вона зуміла розбудити на сцені веселі настрії, дарма, що на-ша публіка не все розуміла; такі скороти як „Закс“ були для більшості абракадаброю; це не-таке просте і не таке веселе як „дубітга“.

Ставили псу як гротеску. Оригінальне її виведення повна заслуга режисера п. Блаваць-кого. Декорації п. Боровика мали в собі потрібні шарі. Зате ролі обох цих артистів могли вийти характернішими: студент-українізатор міг бу-ти смішнішим, а український дядько більше-ти „українізований“. П. Паздрія дав знаменитий на-рикатурний тип, пп. Крип'ячка та Ленська те-орично чудову пару темпераментних шебетух. П. Совачева дала класичний тип московської дами, а п. Королькова старорежимний російської дами. Навіть дрібніші ролі були зовсім адатні.

Наша публіка щойно від суботи почала пра-гадувати собі, що до Львова приїхав наш театр і-такий, за якого не треба соромитися.

Усе зацікаво. Рецензії також. Два дні без та-аети (це ж свято Михайла!) не мають більш міся-ця „Мазайло“ ні на оперетці.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „ШТУБА“, коме-дія на 3 дії К. Лещинського.

Закри наші діти підручуть, забуваємо в ролі батьків і вчителів, чим є школа у нас, у всіх сла-вянських країнах. Це спалили середньовічної схоластики — арсенал приписів, розпорядків, правил, програм, інструкцій, параграфів, звітів, засідань і педагогічної пустомельщини. Як це виглядає в дійсності, що є дійсною на-качубою, покажи нам автор цієї пєси в 1. дії. У

П-ий бачимо як класа перемінюється в парк і в лабораторію, де учні придумують засоби оборони проти одного із найбільших ідіотизмів гімназійного навчання: матури. У П-ий автор уже сам альявся свої сатири і шукає компромісу між механізацією гімназійного навчання та живими групами і між живими ідеями серед молоді та вчителів. Він не бачить ніякої ради на факт, що мертва буква дисципліни мусить убивати серце вчителів і мозок учнів. Єдиним спасенням є хіба інспектор, якому вільно приписати одне око і стягнути із директора та вчителів тягар відповідальності, коли вони хотіли би „пропустити“ внімково талановитого хлопця, а параграф їм на це не дозволяє.

В цій пєсі школярські збитки, педагогічні проповіді, любовні спєнки, слєози зворушення аж до революєра включно, і все це — страшно веселе. Старші всміхаються до своєї молодості, а молоді? — Того, що вона каже собі про старших на вухо — краще не повторити голосно.

Грали пєсу як із нот, як можуть грати ті, що самі ходили до „такої“ гімназії. М. р.

3 судової салі.

Б. Кравців і 13 тов. перед львівським судом.

(Докінчення промови прокуратора.)

В другій частині промови доказував прокуратор, що обв. Книш, Дачинин і Максимюк брали в дійсності участь у нападі під Бібркою 30. липня м. р. Роля обв. і докази їхньої участі в нападі навагал такі самі, як не представив акт обвинувачення, а саме: перші два, Книш і Дачинин, зупинили на розгінці між Глібовичами і Бібркою почт. амбуляне, що віз гроші, поранили смертельно пост. Молевського та забрали частину грошей з посылки. Обв. Максимюк стояв тільки на чатах і давав знак, що наближається амбуляне. Четвертий учасник бл. п. Писенський агнував підчас погоні, а про п'ятого, якщо такий був, нема ніяких ближчих даних.

Про свідків, покликаних на алібі Книша у Святині каже, що вони мабуть помиляються щодо дати.

Дальші підсудні: Вирста, Качмарський і Андрушак це ті, що причинилися хоч і посередньо до успішного виконання злочину чи то затиран-

ням слідів втечі учасників, чи підшукуванням кривки для них.

Закінчив свою дводневну промову зазивом до присяглих суддів, щоби вони при видаванні осуду про вину обвинувачених мали на тямці окріпавшого трупа Молевського і його осиріглу рідню.

Опісля к. год. 2-ої попол. **предсідник** уділив голосу обороні.

Іменем всієї оборони поставив внесення **д-р Глушкевич**. Він доматався перерви до понеділка. Внесення своє мотивував спізненням порою і загальним перемученням, а даліше потребою відповідної підготовки та кращого зорієнтування в закладах прокуратора.

Предсідник не прихилився до внесення, шойно після довшої перерви й пертракцій за-рядив перерву до пополудня.

Після перерви виступили промови оборонці **д-р Шевчук, д-р Шухевич і посол д-р Біляк** в обороні своїх клієнтів обв. Козакевичівної, братів Процишинів, Матиніца, Чуловського і Максимюка.

Після дводневної перерви з огляду на суботню гр.-кат. свято і неділю, в понеділок продовжували оборонці свої бесіди.

Перший в тому дні промовляв **д-р Ганкевич**, який в довшій шестигодинній промові збивав закиди прокуратора щодо вини обв. Кравців, Пеленського, Кордюка, Вирсти та Андрушака.

Після полудня розпочав промову **д-р Старосольський**.

Короткий начерк промов оборонців поламо в найближчому числі, з огляду на скупість місця і намір матеріалу, що назбирався протягом останніх двох днів.

На санування Т-ва „Просвіта“.

V. виказ підписаних позичок для санування Т-ва „Просвіта“ у Львові.

I. Львів: **Іж. Пежанський** Олександр 500, **Колтунюк** Ярослав 50, **Левинський** Созонт 50, **Літинський** Іван 50, **Савка** Михайло 25, **Гучковський** Володимир 20, **Скрипка** Микола 20, **Кмилкевич** Роман 10, **Перуніна** Юст. 10, **Чорний** Я. 15, **Гарасимчук** Гриць 24, **Маркевич** Юлія 10, **Яцик** Максиміліян 100, **Львів-Личаків** Михайло Іван 5, **Михалішко** Марія 5, **Куз** Петро 5, **Кузь** Текля 5, **Ердейчук** Дмитро 5, **Ердейчук** Пелагія 5, **Яцик** Віктор 5, **Абриковська** Марія 5, **Салат** Юрко 15, **Паньків** Михайло 10. Разом 954 зол.

Львів-повіт: **Шубертівна** Юлія з Кожич 100, **Ламіна** Теодор із Зашкова 5, **Рудь** Мартин із Зашкова 5, **Копетинський** Дмитро із Зашкова 10, **Дрозда** Іван із Зашкова 10.

Підгайці: **д-р** Шкляр Омелян з **Випівців** 100, **Даньків** Іван 50.

Ліско: **Бережа** Олена 100.

Камінька Стр.: філія „Просвіти“ 500, **д-р** Горонко 50, **о. Цегельський** Михайло 50, **Тарнальський** Семен 50, **Пекарський** Роман 30, **Гродзький** Теодор 10, **чит.** „Просвіти“ в **Дернові** 10, **Савина** Лаврентія 15, **Давидович** Роман 20, **о. д-р** Давосир Григорій 10, **Ліско** Володимир 10, **Петрушеня** Юрій 5.

Жовква: **Данилович** Володимир 25, **Шерстико** Іван зі **Сулени** 20.

Сколе: **Лука** Стефан 5, **Матвій** Петро 5, **Сокотина** Ольга 5, **Зайців** Катерина 5, **Головиський** Іван 5.

Збараж: **д-р** Білинський Тарас 200, **д-р** Кудьмільний Іван 200, **д-р** Гамаль Володимир 200, **Борис** М. 50, **мр.** Зварун Іван 50, **Когут** Федір Анна 50 проф. **Гонимашин** Микола 25, **Сеник** Михайлина 25, **Бережа** Леся 20.

Турка: **о. Феденяч** Іван 100, **Феденяч** Любов з **Беньової** 50, **кооператива „Самопоміч“** в **Михніні** 100, **о. Криса** Іван з **Ісав** 50, **о. Туряницький** Я. з **Ліпи** 100, **Пупко** Іван з **Ліпи** 50, **чит.** „Просвіти“ в **Михніні** 10, **о. Канда** Григорій з **Михніні** 50, **чит.** „Просвіти“ в **Ліпю** 10, **Кузьмич** Степан 10, **д-р** Марія Дмитро 10, **Стасія** Василь 5, **Міськевич** Ольга 5, **Жук** Василь з **Явори** 50, **Шеремета** Прокіп 50, **о. Левинський** Адріан 50, **Утриско** 50, **Городишча** Євгенія 30, **Івашків** Михайло 30, **Данилович** Іван і **Марія** 50, **Штурова** Марія 20, **Сішко** Володимир 100, **кредит. кооп. „Сила“** в **Турці** 100, **Петрик** Ольга 50, **Завальський** Климент 20, **Маркова** Зіна 30, **Турський** Станіслав 50, **лік. вет.** Шимко Антін 50, **Гавва** Михайло 30, **кооп. „Згода“** в **Турці** 100, **Волінець** Семен 25, **Гутович** Одарка 10, **Угринчук** Іван 25, **Данилович** Антоніна 25, **Татухова** Марія 100.

Броди: **Данилович** Іван 50.

Ходорів: **о. Пашковський** Юрій з **Підлістри** 120.

Бібрка: **Запалько** Олександр з **Глібович** 25.

Бірча: **Станчук** Антін 10, **Федун** Михайло 10, **Кузьм** Теофіл 5, **Костишин** Амосіа 10, **Мельник** Кость 10, **Ломіський** Іван 10, **суд.** Добушовський Михайло 20, **д-р** Федун Семен 10, **Ольшанська** Марія з **Береж** 10, **Веселовська** Степанія з **Рудавки** 10.

Белз: **Ліськевич** Юлія 55, **Крижанівський** Осип 10, **д-р** Салагуб Іван 50, **Галани** Михайло 20, **Разом** з **краз** 4.060 зол. З усіми **попередніми** 15.361.70 зол.

Одинокий спосіб організовано нести поміч українським інвалідам це стати членом Українського Т-ва Допомоги Інвалідам у Львові.

Річна вkladка 6 зол. або місячно 50 сот.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 23. XI. п. р. за масло експортне та десерове пріма 3.60 зол., за літру молока 25—29 сот., літру сметани 1.30 зол., колу зепі 6.80 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Вівторок, 24. листопада, год. 7-30 веч. „Донжуанові вакації“.

Середа, 25. листопада год. 7-30 веч. „Донжуанові вакації“.

Четвер, 26. листопада год. 7-30 веч. „Висока ставка“, комедія Рапальського (премієра).

П'ятниця, 27. листопада в год. 7-30 веч. „Висока ставка“.

Субота, 28. листопада год. 3-30 попол. „Баба Яга“ представлення для дітей (ціни найнижчі).

Субота, 28. листопада год. 7-30 веч. „Висока ставка“.

Театр Ріжнородностей:

Вівторок, 24. листопада год. 7-30 веч. „Штуба“, трохи комедії та трохи драми К. Левинського.

Середа, 25. листопада год. 7-30 веч. „Штуба“.

Четвер, 26. листопада в год. 7-30 веч. „Штуба“.

Кіна.

НПОЛЬО: Зашкова фільма „Світла не-звичайного мста“ (Чаолі Чаплі).

КАСІНО: „Роман із поручником“ (Льоренс Тібет).

КОПЕРНИК: „Засланці з 1905 року“.

ЛІВ: „Жагуча Америка“.

МІРУСЕНЬКА: „Засланці з 1905 року“.

МІРДЖ: „Жінка в полум'ї“ (Ольга Чехова).

ОБІЗ: „Моря глядає кохання“ та „Король джеле“.

ПІЛІЯС: „Бомби над Монте Карло“.

ПАІ: Кіножана на в днусти“.

ПАСАЖ: „Дуанова пімста“ та до-датки.

ПРОМІНЬ: „Дівчина з вузлів“, „3 обійми в обійми“.

СОНЦЕ: „Загибель Росії“.

СТИЛІНГ: „Серце на вузлів“ та „вуз-кова комедія“.

УТІАН: „Ковбой з Монтани“, „Пат і Патагон як стрільці“.

АМЕРІКА: „Галло! Тут говорить Я-роші“, „Два серія“.

Програма радіо.

Четвер 26. листопада 1931.

Ляйпціг (259,3) 20-40 „Трьох в одній келі“ **Моравська Острала** (263,3) 22-20

Концерт **Братислава** (278,8) 15-00 Кон-церт. **Брно** (341,7) 19-20 Хор. **Льондон** (356,3) 22-15

Оперетка **Гельсінфорс** (368,1) 19-05 Концерт **Гамбург** (372,3) 20-10

Музика. **Бухарешт** (394,2) 17-00 Румунська музика. **Сотенс** (403,8) 20-30

Концерт **Берлін** (419) 19-10 Література. **Рим** (441,2) 21-00

Концерт. **Лянгенберг** (472,4) 20-00 „Подорож Дніпром на хви-лях музики“ **Прага** (486,2) 20-30

Концерт. **Мілан** (504,8) 20-35 Опера. **Брю-селя** (508,5) 22-00

Концерт **Відень** (516,4) 19-05 Концерт. **Рига** (524,5) 19-05 Опе-ретка. **Мінхен** (532,9) 21-20

Концерт **Будапешт** (550,5) 19-30 Концерт. **Лю-бляна** (575,8) 17-30

Концерт. **Харків** (937,5) 15-0, 18-00, Українська музика. 16-00

Концерт для молоді. **Ленінград** (1000) 13-00, 18-00

Концерт. **Осльо** (1181) 19-30 Концерт. **Калюндборг** (1153,8) 20-10

Концерт **Москва** (1481) 10-00, 12-00, 15-00, 18-30

Концерти 13-00, 16-00, 17-00 Література **Кенігсустергаузен** (1633,9) 15-45

„Новітня товаришність“. **Париж** (1724,9) 22-15

Концерт.

Львівське радіо.

Середа, 25. листопада 1931.

Львів (280,7) 11-40 Перегляд краєвої преси **НАТ** 11-58

Час із **Варшани**. 12-10 Про погоду дня. 13-15

Господарська оповістка 13-35 Народна музика. 13-40

Виклад для садан. 13-55 Музика. 14-00

„Малі хазайства“. 14-15 Музика. 14-20

Виклад для садан. 14-35 Музика. 15-20

Бірка 15-25 Львівський пласт. 16-20

„Молодий шлях“. 16-30 Навчання англійської мови. 17-10

Виклад. 17-35 Концерт. 18-30

Всячина. 19-20 Пісні. 19-45

Радіовий денник. 20-00 „Сотні ре-ковини приїзду Шопена до Парижа“.

21-05 Літературний вчток. 21-20 Концерт. 22-30

Доповнення радіового денника. 22-40

Спортові вісті. 22-45 Літунянина. 23-00

Ганкова музика — Грамофонові вружки: 12-15, 15-35, 16-40, 19-40.

Присилайте передилату!

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

ПРИЗНАННЯ для похоронного заведення „ЕЛІЗІУМ“ у Львові, вул. Собіського ч. 9.

Вважаємо справедливим подати до ві-дома загалу що вгадана фірма виконує замовлення совісно та точно.

Службовики цієї фірми послугуються українською мовою і слоні та писемі при зааюченні та виконанні умови та мають повне розуміння торжественности українського похоронного обряду.

Родина **Бандрицьких** і **Охримовичів**.

908

„Заграна“ український театр під адм-І. Волощука.

Я В О Р І В:

24. XI. „Ромео і Юлія“.

25. XI. „Два шаста“.

26. XI. „20 днів тюрми“.

В поворот до **Перемишля** театр гра-тинне ще в **Ярославі** та **Радимі**. Крім ак-туальних воєни на **Українській** сцені а саме: „**Легкодушна сестра**“ в **Пежия-**ського, та „**Без куртини**“ ревети **О. Сте-**пового придбано враз а правом гранія в **Галичині** голосну дивську драму **Л. Бельмонта „Маслянт“** (Рудольф та Ве-щера) та оперету **Ж. Гізберта „Дорина“**, які виставлять ще в біжучому сезоні.

Посвячення угодного каменя чит. „Просвіти“ в **Книгинині-місті**. В **Кни-**гині-місті, однім з найбільших перед-мість **Станіславона**, відбується в неді-лю 6. грудня п. р. посвячення угодного каменя читальні „Просвіти“. Праці біля тої величавої будівлі, що станула на ро-лі двох людий, а саме **Галицької** і **Ше-**ченя, розпочалися ще минулої осени, одначе через відомі події посвячення угодного каменя тоді не відбулося. Те-пер, хоча будинок уже накритий, вирі-шено посвятити його угодний камінь і на те торжество виділя читальні запро-шувє все громадянство цілої **Станіслав-**нини. — Посвячення відбується в год. 12. впоудне, а після нього будуть устні й писемні привіти. — За **Виді**: **Юрко Ясінський** — голова, **Михайло Пріду** — секретар.

Загальні Збори Повіт. Кругка У П. Т.

„Рідна Школа“ в **Рогатині** відбудеться

дня 5. грудня 1931 р. в год. 2. пополудні

в руханковій салі української гімназії. —

Старшина.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

СТРИЛЕЦЬКІ ПІСНІ на фортеп'яні

і словани повний альбом, коштує 10

золотих. 896 2-3

ОДРУЖИТИСЬ хоче адвокат на

провіній середнього віку (добра Кан-

пеларія) Бажає: омоло 35 літ, радіє

темнонодоса панна або вдовичка, загід-

ної владі, віно від 5.000 доларів Неале-

нініні аисти з світливою до Адміністра-

ції „Діла“ предьявникові оповісткової по-

свідки ч. 1847. Повна дискреція і певний

аворот світляни. 909

ЛЕНЕТАРСЬКІ збання, вітрильні,

скафанди найдовше джерело:

Вирібні: „Hullum“, Виремська 3. 607 1-1

2 КІМНАТИ великі, сонячні, з пов-

ним конфортом в середмісті до ви-

навуку — Вікомісті в **Алм** „Діла“ під

„Середмісті“. 910

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

Спеціаліст негут негенів, серія і катула

д-р **Фелікс Ган**

Львів, Листопада 30.